

Διαδικτυακό - Συμμετοχικό εργαστήριο
για την δημοκρατία στην σχολική τάξη και πράξη

«Η συνέλευση των παιδιών»

Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία

Εμφύχωση:

Γιώργος Μόσχος, νομικός

Ασπασία Καλησώρα, εκπαιδευτικός

Περίληψη εργαστηρίου:

Διάρκεια: 3 ώρες

Μιλώντας για ένα δημοκρατικό σχολείο, αυτό δεν θα μπορούσε να εννοηθεί χωρίς την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών του, δηλαδή και των παιδιών. Τα παιδιά μπορούν και οφείλουμε να τους δώσουμε τη δυνατότητα, να αποτελούν τους πρωταγωνιστές της σχολικής τους καθημερινότητας. Μέσω του θεσμού της σχολικής συνέλευσης, θα εξερευνήσουμε «βιωματικά» τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά μπορούν: να εκφράσουν ελεύθερα τη γνώμη τους για ζητήματα που τα αφορούν, να διαχειριστούν αποτελεσματικά το πολύπλοκο πλέγμα των σχολικών σχέσεων, να συνδιαμορφώσουν το περιβάλλον μάθησης και να νιώσουν ότι συμμετέχουν ενεργά και ως ισότιμα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Σχετικά με το θέμα της σχολικής δημοκρατίας, ο Γιώργος Μόσχος και η Ασπασία Καλησώρα συνέγραψαν το βιβλίο-οδηγό με τίτλο: **«Η συνέλευση των παιδιών. Τα πρώτα βήματα άσκησης στη δημοκρατία»**, το οποίο εκδόθηκε με την υποστήριξη της ΠΡΩΤΑ.12. Στόχος του είναι να συμβάλει στην εμπέδωση της δημοκρατίας στα σχολεία, μέσα από τη βιωματική διαπαιδαγώγηση των παιδιών στις δημοκρατικές αξίες και στο ρόλο τους ως ενεργοί πολίτες. Μέσα από διαδικασίες όπου προάγεται η συνεργασία, η συζήτηση, ο αλληλοσεβασμός και η κατανόηση, τα παιδιά ενδυναμώνονται ώστε να προτείνουν, να συζητούν και να λαμβάνουν από κοινού αποφάσεις που θα επηρεάσουν θετικά ζητήματα του σχολικού περιβάλλοντος, των σχέσεων και της σχολικής ζωής.

Ο οδηγός έχει εγκριθεί ως εκπαιδευτικό υλικό από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το Υπουργείο Παιδείας [Sinelefsi_eggrisi_21-22.pdf \(inart12.org\)](https://www.inart12.org/index.php/el/ola-ta-nea/157-i-synelefsi-ton-paidion-ta-prota-vimata-askisis-sti-dimokratia) και εκτυπώθηκε αρχικά σε 3.000 αντίτυπα με χρηματοδότηση του ιδρύματος Αικατερίνη Λασκαρίδη.

Η έκδοση διανέμεται δωρεάν στα πρόσωπα που συμμετέχουν στα σχετικά βιωματικά εργαστήρια, ενώ υπάρχει σε ηλεκτρονική μορφή εδώ: <https://www.inart12.org/index.php/el/ola-ta-nea/157-i-synelefsi-ton-paidion-ta-prota-vimata-askisis-sti-dimokratia>

Σχετικά με την διοργάνωση διαδικτυακών επιμορφώσεων:

Παρακαλούμε οι συντονιστές/συντονίστριες των σεμιναρίων/βιωματικών εργαστηρίων να περιλαμβάνουν στις φόρμες συμμετοχής τα εξής σημεία:

- ο συμμετοχικός – διαδραστικός χαρακτήρας του σεμιναρίου **προϋποθέτει τη συμμετοχή μας σε αυτό με ανοιχτές κάμερες**, με την διαβεβαίωση ότι δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να μαγνητοσκοπηθεί
- την αποστολή εις νέου **επιβεβαίωσης της συμμετοχής των εκπαιδευτικών που έχουν ήδη επιλεγεί**, τουλάχιστον 4 μέρες πριν την υλοποίησή του προκειμένου να γνωρίζουμε τον τελικό αριθμό συμμετοχών και σε περίπτωση που χρειαστεί να συμπληρωθούν οι θέσεις από τη λίστα αναμονής (εφόσον υπάρξει)
- το ερώτημα αν είναι σύμφωνοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες για την **τήρηση των ηλεκτρονικών διευθύνσεών τους**, για ενδεχόμενη μελλοντική επικοινωνία μαζί τους και ανατροφοδότηση σε ερωτήματα σχετικά με την υλοποίηση συνελεύσεων στα σχολεία τους

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο **Γιώργος Μόσχος** σπούδασε νομικά στην Αθήνα και εγκληματολογία (M.Phil) στο Λονδίνο. Παρακολούθησε σεμινάρια σε θέματα αυτογνωσίας και σχετίζεσθαι (ΑΚΜΑ), εκπαίδευσης ενηλίκων (ΕΑΠ), διοργάνωσης κέντρων νεότητας (ΓΓΝΓ) και θεατροπαιδαγωγικής για παιδιά (Δήμος του Λονδίνου). Εργάστηκε στους τομείς της εμφύχωσης και της υποστήριξης παιδιών και εφήβων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό, της προάσπισης των νεανικών δικαιωμάτων και της επιμόρφωσης επαγγελματιών και εθελοντών, ως πιστοποιημένος εκπαιδευτής ενηλίκων. Συμμετείχε στη διοίκηση οργάνωσης και δικτύων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ανέλαβε τα καθήκοντα του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού μόλις δημιουργήθηκε ο Συνήγορος του Παιδιού (2003) και υπηρέτησε σε αυτή τη θέση μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Στο πλαίσιο της αποστολής του, επισκέφτηκε μεγάλο αριθμό σχολείων και ιδρυμάτων, συναντήθηκε και συζήτησε με δεκάδες χιλιάδες παιδιά σε όλη τη χώρα και με επαγγελματίες που εργάζονται μαζί τους, υποστηρίζοντας τη συστηματική ακρόαση των απόψεων των παιδιών και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Διοργάνωσε συναντήσεις διαλόγου και διαβούλευσης με παιδιά από διαφορετικά σχολεία για θέματα όπως η σχολική δημοκρατία, η πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας, οι διακρίσεις, οι σχολικοί κανονισμοί, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, κ.α. Ανέπτυξε ειδικές παρεμβάσεις για την υποστήριξη της εκπαίδευσης των παιδιών με αναπηρίες, των παιδιών Ρομά και των παιδιών προσφύγων. Επιμόρφωσε εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες σχετικά με την προαγωγή της δημοκρατίας στο σχολείο, τη διαχείριση κρίσεων, συγκρούσεων και παραβιάσεων δικαιωμάτων ανηλίκων. Συμμετείχε ενεργά στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συνηγόρων του Παιδιού του οποίου διατέλεσε και Πρόεδρος. Υπήρξε συντονιστής του Δικτύου για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Σωματικής Τιμωρίας στα Παιδιά και μέλος της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του νόμου για την ενδοοικογενειακή βία. Από το 2013 ως το 2018 συνεργάστηκε με τη

Βουλή των Εφήβων για την προετοιμασία και υλοποίηση των Συνόδων της. Απήρθε στα αρμόδια υπουργεία πολλές προτάσεις για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, αρκετές από τις οποίες υιοθετήθηκαν. Είναι πιστοποιημένος εκπαιδευτής του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, μέλος του Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση και ιδρυτικό μέλος της Πρωτοβουλίας για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12).

Η **Ασπασία Καλησώρα** είναι εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Έχει ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο ΠΜΣ «Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη» στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κρήτης. Αντικείμενο της διπλωματικής της εργασίας αποτέλεσαν τα πειράματα αντιαυταρχικής - δημοκρατικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης. Πλέον, ως υποψήφια διδακτορίσσα συνεχίζει την έρευνα και μελέτη παρόμοιων εγχειρημάτων στον Ελλαδικό χώρο της αντίστοιχης περιόδου αλλά και παρόμοιων εφαρμογών στο σήμερα. Η ίδια εφαρμόζει συστηματικά τις σχολικές συνελεύσεις στα σχολεία όπου υπηρέτησε από το 2005 μέχρι σήμερα, διαπιστώνοντας στην πράξη τα τεράστια οφέλη που έχουν για τα παιδιά αλλά και τη σχολική κοινότητα στο σύνολό της. Έχει συντονίσει, ως επιμορφώτρια, σεμινάρια επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σχετικά με τη διοργάνωση σχολικών συνελεύσεων. Ως ενεργό μέλος της παιδαγωγικής ομάδας «Το Σκασιαρχείο. Πειραματικοί ψηλαφισμοί για ένα σχολείο της κοινότητας», συμμετέχει συστηματικά ως συντονίστρια και επιμορφώτρια των πιλοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και εφαρμογής της παιδαγωγικής Φρενέ στη Δημόσια Εκπαίδευση. Παράλληλα, έχει δημιουργήσει και συντονίζει δίκτυα εκπαιδευτικών σε ευρύτερες περιοχές της Ελλάδας σχετικά με την Παιδαγωγική Φρενέ.

Η **Πρωτοβουλία για το Άρθρο 12 (ΠΡΩΤΑ.12)**, είναι μία κίνηση που αποβλέπει στην διάδοση και προώθηση της εφαρμογής του Άρθρου 12 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, δηλαδή του δικαιώματος όλων των παιδιών να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους, να ακούγονται και η γνώμη τους να λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα θέματα και τις διαδικασίες που τα αφορούν (www.inart12.org, inarticle12@gmail.com).